

«BIBLIOTHECA PAEDAGOGICA»

Віталій Хромець

*Адольф Дістервег:
педагогічна концепція*

ДУХ І ЛІТЕРА

Київ

2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

УДК 37.01

X941

Хромець В.

Адольф Дістервег: педагогічна концепція

— Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2024. — 50с. («BIBLIOTHECA PAEDAGOGICA», серія «Педагогічні концепції»)

ISBN 978-617-8262-88-4

Науково-публіцистичний нарис доктора філософських наук, директора ГО «Несторівський центр» Віталія Хромця присвячений педагогічній концепції видатного німецького педагога Адольфа Дістервега. Автор розглядає засади, на яких ґрунтується педагогічна пропозиція Дістервега, а також коротко висвітлює його життєвий та професійний шлях. Розкриває мету, основні принципи педагогіки та дидактики Адольфа Дістервега. В. Хромець здійснює аналіз ключових аспектів педагогічного підходу А. Дістервега, на основі яких, поміж іншим, формувалася педагогіка як наука. Науковець розкриває важливі аспекти цієї педагогічної концепції, визначаючи її унікальність та актуальність для сучасних українських педагогів.

Нарис може зацікавити як практикуючих педагогів, які бажають поглибити свої знання та впровадити ідеї Адольфа Дістервега в роботі, так і студентів педагогічних закладів вищої освіти, які прагнуть розширити свої знання та дослідити педагогічні концепції нового контексту.

За сприяння мережі приватних освітніх закладів КМДШ ВСЕСВІТ

ISBN 978-617-8262-88-4

© Хромець В., 2024

© ДУХ І ЛІТЕРА, 2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Передмова

Ви тримаєте в руках книжку з серії «Педагогічні концепції». Задум цієї серії простий: одна книжечка – одна педагогічна концепція видатного класика сучасної педагогіки. Думка про створення такої книжкової серії постала з півторарічного циклу лекцій під такою ж назвою.

Протягом кожної з лекцій ми в колі зацікавлених освітян розглядали та обговорювали одну з педагогічних концепцій. Ідея проведення такого лекційного циклу виникла у Андрія Мельника, засновника школи розвитку мислення «COWO.GURU», та Лариси Андрійченко, очільниці Britannica School. За час проведення циклу в ньому взяли участь близько 60 осіб, а тисячі осіб потім переглянули відео на каналі «Ковогуру». Щира подяка Андрію та Ларисі, а також тим, хто активно брав участь у цій роботі та проявляв до неї інтерес. За сприяння у виданні цієї книжки щира подяка мережі приватних освітніх закладів КМДШ ВСЕСВІТ, зокрема особисто її власнику та співзасновнику Володимиру Козленку.

І лекційну частину, і тексти серії не слід розглядати як буквальну реконструкцію педагогічної пропозиції того чи іншого педагога-класика. Це, скоріше, спроба віднайти ключові концепти їхньої педагогіки та обдумати перспективи їх застосування в наш час. Тому не варто в цих текстах шукати академічної точності, але слід розглядати їх

як нариси, мета яких – викликати інтерес до педагогічної класики та сприяти її популяризації серед освітян-практиків та академічних дослідників. Це також заклик спиратися на потужний потенціал педагогічної класики в сучасній освітній практиці.

Ця книжка про педагогіку Адольфа Дістервега – тринадцята в серії. Перша була присвячена Василю Сухомлинському, друга – Селестену Френе, третя – Антону Макаренку, четверта – Марії Монтесорі, п'ята – Олександрю Сазерленду Ніллу, шоста – Янушу Корчаку, сьома – Джону Дьюї, восьма – Рудольфу Штайнеру, дев'ята – Пауло Фрейре, десята – Яну Амосу Коменському, одинадцята – Йоганну Генріху Песталоцці, дванадцята – Фрідріху Фребелю. Наступною вийде книжка про педагогіку Костянтина Ушинського, а завершальна книжка серії буде присвячена педагогіці Георга Кершенштайнера.

Адольф Дістервег – беззаперечна величина світової педагогіки, він виступає на передній план з-поміж класиків цієї важливої галузі. Він відзначений увагою не лише за свої виняткові педагогічні досягнення, але й за організацію системи загальнообов'язкової педагогічної освіти на німецьких землях. Під його керівництвом відкривалася мережа нових народних шкіл на теренах, які ще не були об'єднані в єдину державу, яка стане відомою нам як Німеччина.

У своїх працях А. Дістервег аргументовано висловлював необхідність розробляти педагогіку як окрему науку, а також напрацьовувати нові підходи до підготовки вчителів для народних шкіл. Саме завдяки зусиллям Дістервега вдалося втілити на практиці ідею масової загальної школи для всіх верств населення на німецьких землях, яка пізніше стала прототипом для створення аналогічних освітніх систем в інших країнах.

Запрошую вас здійснити власну подорож у світ педагогіки та дослідити історії великих особистостей, які кардинально змінили освіту в усьому світі. Бажаю вам відкриття нових горизонтів і плідних ідей у вашому педагогічному та освітньому пошуку.

Нехай цей текст подарує вам цікаві та перспективні думки під час читання!

Віталій Хромець

Структура педагогіки

Важлива особливість розуміння Дістервегом педагогіки полягає в тому, що він узагальнив дуже важливі педагогічні терміни та показав, що педагогіка включає дидактику, а дидактика – методику (рис. 4). Він також наголосив на тому, що педагогіка – це наука про закони виховання й навчання, а дидактика – наука про закони й правила навчання. Так Дістервег розмежував виховання й навчання.

структура педагогіки

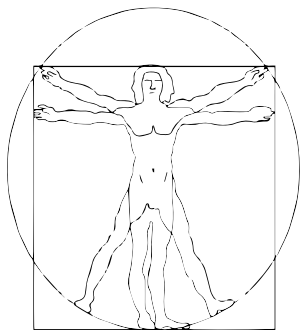

Рис. 4

Отже, педагогіка охоплює виховання та навчання, дидактика – методи навчання, а методика – конкретний навчальний процес. Дістервег показав, що це розмежування – дуже важливе, оскільки від нього залежать методичні підходи до викладання різних предметів, серед яких мова й математика.

взаємодії з іншими може компенсувати свої слабкі сторони за рахунок інших. Так окремі особистості взаємодіють між собою, компенсуючи свої слабкі сторони та підсилюючи сильні. Слабкі сторони одних дітей компенсуються за рахунок сильних сторін інших.

педагогічний ідеал

**всесторонньо
розвинута
особистість**

Рис. 5

Цим Дістервег підкреслював, що на рівні окремої людини цей ідеал – недосяжний, але досяжний на рівні всього людства. Люди не можуть бути ідеальними в усьому, проте всі разом як суспільство можуть досягти цього ідеалу завдяки взаємодії та взаємній компенсації.

Дістервег зазначав, що педагогічним ідеалом, хай і недосяжним на рівні окремої особистості, має бути образ розумного педагога, який враховує слабкі й сильні сторони